

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Tillväxtverket
Box 4044
102 61 Stockholm

Yttrande över Tillväxtverkets förslag till föreskrifter om skyldighet för företag att lämna uppgifter till statistik om inkvartering

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till föreskrifter om skyldighet för företag att lämna uppgifter till statistik om inkvartering och ersätter föreskriften SCB – FS 1997:12. Det föreslås att uppgifter om rums- och stuguthyrning, vandrarhemboende, camping samt stug- och lägenhetsförmedling på begäran ska lämnas en gång per månad till Statistiska centralbyrån (SCB). Det anges att den största förändringen i den nya föreskriften är campingstatistiken som idag inte omfattas av uppgiftslämnarplikt. Förändringarna anges även vara att uppgifter om logiintäkt för vandrarhem anslutna till Svenska Turistföreningen (STF), logiintäkt för camping, variabeln rum för vandrarhem samt totalen per målgrupp för vandrarhem ska omfattas av uppgiftslämnarplikt.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av konsekvensutredningen framgår att Tillväxtverket avser att flytta sin föreskrift från SCB till den egna författningssamlingen. I samband med detta avses även föreskrifterna kompletteras så att alla kategorier av uppgiftslämnare behandlas lika och omfattas av samma regler för uppgiftslämnandet kopplat till inkvarteringsstatistiken. Syftet med inkvarteringsstatistiken anges vara att belysa affärs- och fritidsresandet i och till Sverige samt ge dataunderlag för insatser genom löpande bevakning av utvecklingen av boendet på kommersiella anläggningar. Genom att ytterligare uppgifter ska samlas in blir uppgifterna även mer jämförbara med exempelvis hotellen där dessa uppgifter redan samlas in. Det anges även att uppgiftslämnarplikt på alla ingående boendekategorier är viktigt för att Sverige ska fullgöra sin uppgift gentemot Eurostat.

Regelrådet finner att redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren anger att eftersom inkvarteringsstatistiken ingår i Sveriges officiella statistik och måste rapporteras till EU/Eurostat är det lämpligt att det finns motsvarande bindande reglering för hela rapporteringssystemet för att undvika att otydligheter om uppgiftslämnarplikt uppstår. Av konsekvensutredningen framgår att för uppgiftslämnarplikt för camping finns ingen alternativ lösning. Avseende logiintäkt STF anges att det tidigare användes en alternativ metod för insamling av logiintäkter där information från STF-anläggningarnas prislister användes eftersom priserna inte var så differentierade. Idag har det dock utvecklats och både bäddar och rum säljs. Vandrarhem har även förändrat karaktär och täcker delvis in det logiutbud som tillhandahålls av hotell genom högre kvalitet, rum med faciliteter samt differentierad prisbild. Avseende målgrupp vandrarhem anges att alternativ insamling saknas.

Av konsekvensutredningen framgår vidare att om ingen reglering kommer till stånd avseende uppgiftslämnarplikt för camping, blir svarsfrekvensen troligen fortsatt låg jämfört med övriga kategorier och det kvarstår en förvirring för uppgiftslämnare som ska lämna uppgift för flera typer av anläggningar. Avseende logiintäkt STF anges att om ingen reglering kommer till stånd får STF en lägre kvalitet på variabeln logiintäkt jämfört med övriga anläggningskategorier vilket även försvårar analytiska jämförelser mellan olika anläggningskategorier. För logiintäkt camping anges att många hotell använder information om rum och logiintäkt för att beräkna RevPar, intäkt per disponibelt rum, vilket även skulle vara önskvärt för campingar. Om ingen reglering kommer till stånd blir det en fortsatt avsaknad av en helhetsbild av logiintäkter i inkvarteringsstatistiken vilket även påverkar input till turistsatellitkontot. Avseende rum vandrarhem anges att om ingen reglering kommer till stånd går branschen miste om viktig information för exempelvis etableringsstudier, konkurrensanalyser m.m. För målgrupp vandrarhem anges att utan redovisning kommer möjligheten att göra jämförelser mellan hotell och vandrarhem även fortsättningsvis inte kunna ske.

Regelrådet anser att redovisningen av alternativa lösningar är kortfattad. Att generellt ange att alternativ insamling saknas är inte tillräckligt. Regelrådet kan mot bakgrund av det angivna syftet och förslagets karaktär likväl ha förståelse i svårigheten att identifiera alternativa lösningar till förslaget. Enligt Regelrådet hade det dock varit önskvärt med redovisning avseende frekvensen vid uppgiftsinsamling. Om frekvensen är styrd av överordnad reglering bör det anges i konsekvensutredningen, detta för att det ska framgå huruvida handlingsutrymmet är begränsat eller inte.

Regelrådet finner att redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Av konsekvensutredningen framgår att inkvarteringsstatistiken ingår i Sveriges officiella statistik samt omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 692/2011 om turiststatistik, vilket innebär att uppgifterna måste tas fram och därmed samlas in från berörda uppgiftslämnare. Det framgår även att det enligt EU-förordningen finns krav på EU-rapportering av campingsstatistik. Några krav på att samla in rumsuppgifter eller logiintäkter från vandrarhem finns dock inte. Det anges att det är de nationella behoven som är motivet, i kombination med att få en enhetlig rapportering mellan olika anläggningar. I övrigt anges regleringen överensstämma med EU-förordningen.

Av blanketterna (exklusive camping) framgår att resultaten skickas till Eurostat, EU:s statistikorgan, som samlar in jämförbara inkvarteringsstatistik från EU:s alla medlemsländer. World Tourism Organisation publicerar även årligen en jämförbar inkvarteringsstatistik från andra länder.

Regelrådet finner att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Av konsekvensutredningen framgår att tidpunkten för ikraftträdandet är 1 juni 2017. För uppgifter om logiintäkt camping anges att den 1 juni 2017 är det tidigaste datumet för ikraftträdande eftersom det krävs att alla bokningssystemen samt att anläggningarna har uppgraderat sina versioner. Det anges även att det krävs en tydlig information och instruktion till samtliga campinganläggningar. För uppgifter om rum och målgrupp vandrarhem anges att det ska vara en inkörsperiod 2017, vilket innebär att SCB samlar in uppgifterna men att de inte kommer användas till statistisk analys. Detta eftersom uppgifterna med stor sannolikhet inte kommer uppfylla kraven på en tillräckligt god kvalitet. Det framgår även att särskild hänsyn kommer att tas till de minsta företagen vad gäller information, stöd och nyttan med statistikinsamlingen. Detta genom att ha beredskap för informationsinsatser för att kontinuerligt förklara såväl genomförande som nyttan med inrapporteringen.

Regelrådet saknar närmare information om behovet av speciella informationsinsatser. Ytterligare redovisning hade exempelvis kunnat innehålla uppgifter om informationskanaler och tidpunkt för informationsinsatserna samt om det finns ett behov av att informera leverantörer av bokföringssystem.

Regelrådet finner att redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbar men att redovisningen avseende behov av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av konsekvensutredningen framgår att de som berörs är företag inom grupperna vandrarhem och camping. Förslaget avseende logiintäkt anges beröra 279 STF-anslutna vandrarhem, uppgiftslämnarplikt och logiintäkt anges beröra 1086 campingar samt avseende rum och målgrupp anges 906 STF-vandrarhem och övriga vandrarhem beröras. Det framgår även uppgifter om typer av inkvarteringar som räknas med i inkvarteringsstatistiken samt vilka som exkluderas. Förslagsställaren anger att en majoritet av de anläggningar som berörs är små och medelstora företag. Det redogörs även för antal anläggningar utifrån antalet bäddar respektive tomter och stugor.

Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt med redovisning av de eventuella företag som berörs av förslaget till följd av ökad tillgång till analytiskt material samt närmare uppgifter om de företag som tillhandahåller bokningssystem. Befintlig redovisning bedöms dock i detta fall vara tillräcklig.

Regelrådet finner att redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att idag skickas data månatligen med en knapptryckning från 35% av alla uppgiftslämnare till SCB, 35% rapporterar via ett webbgränssnitt och 30% rapporterar på papper. Förslagsställaren bedömer att de löpande kostnader som tillkommer av uppgiftslämnarplikt för uppgiften om logiintäkt är mycket liten. Detta eftersom anläggningarna måste ha information i sin bokföring och därför lätt borde kunna komplettera med uppgiften. För de som inte rapporterar via textfil bedöms det krävas en extra tidsåtgång på i genomsnitt 3 minuter, upptill högst 10 minuter för att manuellt komplettera med uppgiften från bokföringen. Det anges vidare att för vandrarhem som använder manuella rapporteringsalternativ medför förslaget en mertid för att komplettera med uppgifter

om beläggningen av rum samt målgrupp. Tidsåtgången uppskattas till 5 minuter i genomsnitt per rapporteringstillfälle.

För campingar anges att de flesta anläggningar redan rapporterar uppgifter frivilligt till SCB. För de som inte rapporterar innebär de nya föreskrifterna en extra tidsåtgång på i genomsnitt 15 minuter per månad om svar lämnas på pappersblankett eller webbenkät. Om uppgifter lämnas på textfil kan överföringen helt automatiseras utan löpande tidsåtgång. Det framgår även att det är upp till varje anläggning att välja inrapporteringsätt. Förslagsställaren redovisar en total merkostnad per år för samtliga campinganläggningar om cirka 500 000 kronor samt för samtliga vandrarhem om cirka 135 000 kronor. Beräkningarna anges vara baserade på en lönekostnad om 40 000 kronor/månad samt att en tredjedel av uppgiftslämnarna rapporterar helt elektroniskt. Det anges även att eftersom de flesta anläggningar redan frivilligt rapporterar uppgifter till SCB, är den faktiska merkostnaden för uppgiftslämnandet betydligt lägre.

Regelrådet anser att det framgår tillräckliga uppgifter för att bedöma förslagets påverkan på företagens tidsåtgång och administrativa kostnader.

Regelrådet finner att redovisningen av förslagets administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren anger att för de som använder bokningssystem och skickar uppgifterna direkt som textfil till SCB kan en lägre engångskostnad uppstå om de måste uppgradera systemet till att även inkludera logiintäkt. Det anges att enligt uppgifter från systemleverantörer ligger investeringskostnaden för ett bokningssystem mellan 0 – 1500 kronor. Förslagsställaren gör bedömningen att de flesta systemleverantörer kommer att uppdatera utan extra kostnad som en service för att tillhandahålla ett aktuellt och konkurrenskraftigt bokningssystem på marknaden. Det anges även att de som väljer att lämna in uppgifterna via pappersblanketter eller webbformulär inte har någon investeringskostnad.

Förslagsställaren anger att vissa leverantörer av bokningssystem ännu inte har byggt moduler för leverans av data till SCB samt att anläggningar som har leverantörer med SCB-moduler i sitt bokningssystem ännu inte har uppgraderat till aktuell version. Det anges vidare att de flesta företag skaffar sig ett bokningssystem av något slag eftersom den generella administrationen av verksamheten annars skulle bli lidande. Det anges även att de flesta leverantörer av bokningssystem kan hantera "file transfer" till SCB i sina system varför förslagsställaren bedömer att alla uppgiftslämnare som vill, kommer snart kunna ha förutsättning för att lämna data elektroniskt till SCB. Förslagsställaren uppger att det inte är möjligt att identifiera en särskild kostnadsdel för just statistikrapporteringen avseende investeringar i bokningssystem. Det anges att som ett led i kommersiella företags normala utveckling så investeras emellanåt i nya eller uppgraderade versioner av bokningssystem och att sådana investeringar har bäring på hanteringen av ett företags hela administration.

Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt med ytterligare information om och bedömning av förslagets påverkan på leverantörer av bokningssystemets verksamhet. Detta eftersom förslaget kan medföra en ökad efterfrågan alternativt ökat behov av uppdateringar av system. Mot bakgrund av att denna påverkan borde vara förhållandevis begränsad bedömer dock Regelrådet att redovisningen som helhet är tillräcklig.

Regelrådet finner att redovisningen av förslagets andra kostnader och påverkan på företagens verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren anger att regleringen inte bedöms påverka konkurrenssituationen i något avseende eftersom regleringen på ett neutralt och transparent sätt nu kommer att omfatta alla uppgiftslämnare.

Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt med resonemang huruvida förslaget eventuellt skulle kunna påverka konkurrensförhållandena mellan kommersiella och icke kommersiella inkvarteringsalternativ. Detta eftersom ökade krav på näringslivet medför att de som tillhandahåller inkvartering via privatopererade tjänster kan komma att få en konkurrensmässig fördel eftersom de inte omfattas av kravet att lämna inkvarteringsstatistik. Regelrådet gör dock bedömningen att förslagets effekter på konkurrensförhållandena är begränsad varför redovisningen likväl är tillräcklig.

Regelrådet finner att redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger att regleringen ökar förutsättningarna för snabb, korrekt och tydlig analys av utvecklingen inom kommersiellt boende i Sverige. Det anges ge fördelar och ökade möjligheter för de som vill öka sin kunskapsbas och skärpa upp sina analyser av den egna och branschens utveckling.

Regelrådet finner att redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Av konsekvensutredningen framgår att inkvarteringsstatistiken är en totalundersökning där små anläggningar exkluderas. Det framgår bland annat att vandrarhem med minst fem rum eller nio bäddar samt att samtliga campingplatser och STF-anslutna vandrarhem omfattas. Det anges att den största andelen av uppgiftslämnare som inte lämnar uppgifterna elektroniskt återfinns bland de minsta boendeanläggningarna. Dessa anläggningar är även de som upplever sig ha minst nytta av åiterrapporteringen och analyser.

Förslagsställaren anger att det nästan alltid finns speciella problem kopplade till de minsta företagen och att det därför finns anledning att ha beredskap för informationsinsatser för att kontinuerligt förklara såväl genomförande som nytta med inrapporteringen. Det anges vidare att genom de nu sedan lång tid tillbaka förberedda insatserna, så finns idag förutsättningar för att alla de uppgiftslämnare som vill införskaffa enkla bokningssystem som inte bara hanterar inrapporteringen till SCB, utan även sköter bokningsförfarande och ekonomiuppföljning. Det anges även att berörda branschorganisationer har varit eller är i färd med att ta fram sådana system för sina medlemmar.

Regelrådet saknar en explicit redovisning om särskilda hänsyn tagits till små företag vid reglernas utformning. Regelrådet kan likväl konstatera att det inledningsvis i konsekvensutredningen anges att små anläggningar exkluderas i inkvarteringsstatistiken och att det framgår uppgifter om informationsinsatser särskilt för de minsta företagen. Mot bakgrund av den redovisningen finner Regelrådet att bristen inte är avgörande för bedömningen i detta fall.

Regelrådet finner att redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet anser att konsekvensutredningens kvalitet genomgående hade förbättrats genom ytterligare uppgifter om leverantörer av bokningssystem. Regelrådet anser dock att bland annat uppgifterna om antal berörda företag och förslagets kostnader är redovisade på ett godtagbart sätt. Det är därmed möjligt att i stort bedöma förslagets konsekvenser för företag, vilket även är avgörande för den sammantagna bedömningen i detta fall.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 januari 2017.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Yvonne von Friedrichs, Claes Norberg, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Katarina Porko.



Pernilla Lundqvist
Ordförande



Katarina Porko
Föredragande